

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 521/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. RNDr. Silviou Prachovou, advokátska kancelária, Šoltésovej 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. Gv 4/11 z 20. februára 2012 a obžalobou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV Gv 4/11/1000-297 z 29. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. RNDr. Silviou Prachovou, advokátska kancelária, Šoltésovej 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. Gv 4/11 z 20. februára 2012 (ďalej len „namietané uznesenie“) a obžalobou generálnej prokuratúry č. k. IV Gv 4/11/1000-297 z 29. januára 2016 (ďalej len „namietaná obžaloba“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo namietaným uznesením generálnej prokuratúry vznesené obvinenie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a trestný čin poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že prokurátor generálnej prokuratúry podal v uvedenej trestnej veci proti jeho osobe namietanú obžalobu pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona a trestný čin poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

4. Sťažovateľ argumentuje, že porušenie svojich označených práv namietal už v počiatočnej fáze prípravného konania a tiež vo svojich nasledujúcich výpovediach v rámci celého prípravného konania, avšak *„jeho návrhy a sťažnosti boli orgánmi činnými v trestnom konaní bezdôvodne odmietnuté“*.

5. Sťažovateľ je toho názoru, že *„vyčerpal právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje, a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov“* a že *„niet iného súdu, ktorý by chránil základné právo alebo slobodu, a že v konkrétnej veci je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený a povinný vo veci konať, pričom sťažovateľ je toho názoru, že je to práve Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý môže svojim rozhodnutím zastaviť nezákonnosť orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní“*.

6. V podanej sťažnosti sťažovateľ predkladá veľmi podrobnú argumentáciu, v rámci ktorej predostiera procesný postup orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania, ktorý považuje za vymykajúci sa limitom označených článkov ústavy a dohovoru.

7. Na základe prezentovanej argumentácie sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením a namietanou obžalobou generálnej prokuratúry, tieto zrušil a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne

neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

11. Z obsahu citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie svojich základných práv a slobôd len vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany označeného základného práva alebo slobody, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody len za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99).

12. Ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa nachádza v štádiu súdneho konania, ktoré nasleduje po podaní obžaloby, teda o meritórnej otázke trestného obvinenia ešte rozhodnuté nebolo. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že v rámci postupu podľa § 244 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) bola jeho trestná vec postúpená ako vecne a miestne príslušnému súdu Okresnému súdu Bratislava III.

13. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne prihliada na to, že nie je iba jeho povinnosťou, ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti, zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd, vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02). Danú skutočnosť zohľadňuje napokon aj znenie čl. 127 ods. 1 ústavy limitujúce právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

15. Ústavný súd v prvom rade upriamuje pozornosť na § 245 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého sa za podmienok uvedených v § 243 obžaloba znova predbežne prejedná aj na súde, ktorému bola vec postúpená podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Z nadväzujúceho § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vyplýva, že platná právna úprava zveruje v štádiu konania, v ktorom sa sťažovateľ obracia so svojou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ústavný súd, ochranu práv sťažovateľa všeobecnému súdu, v ktorého právomoci je predbežne prejednať podanú obžalobu po jej predložení prokurátorom a korigovať prípadné pochybenia prípravného konania. V zmysle citovaného ustanovenia Trestného poriadku totiž pri predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

16. Ďalej ústavný súd poukazuje na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Sťažovateľ môže uplatniť v rámci práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k názoru, že sťažovateľ má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie súdmi oprávnenými konať v jeho trestnej veci. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov.

18. Nevyužitie uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017